

НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „България-1937“

Тел.0878178820, e-mail: selorodno@abv.bg

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „България-1937“ - с. Могилца ЗА 2023 ГОДИНА

1.ВЪВЕДЕНИЕ:

Във връзка със ЗНЧ и ЗЮЛНЦ читалището е регистрирано и е вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел в Агенция на вписванията-Смолян, както следва:

Актуален учредителен акт-от №20220331143131; ЕИК/ПИК 000609275 ;
Решение № Фирмено дело: 586/1997г.

Последни вписани промени в регистрацията са след Отчетно-изборно събрание на Общо –отчетно събрание на 25.03.2022година. Представянето на читалището се осъществява заедно и поотделно от Председател – Захаринка Узунова и Светла Младенова - секретар. Дата на изтичане на мандата: 25.03.2025 година.

Съгласно ЗНЧ читалището е вписано в Регистъра на народните читалища към Министерство на културата под № 367 ,последно извършени промени в обстоятелства са вписани на 01.07.2022г.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност през 2023 г. е съобразена с изискванията на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища. Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на НЧ „България-1937“, както и да се засили обществената роля като единствен традиционен културен и образователен център.

Основните направления и приоритети в дейността на читалището произтичат от ЗНЧ, ЗОБ, общинската културна политика, осъществявана на основата на съществуващата нормативна уредба и чрез изпълнението на културния календар Изготвянето на Програмата за развитие на читалищната дейност през 2023 г. цели обединяване на усилията за развитие и утвърждаване на читалището като важна обществена институция, градяща културната идентичност на НЧ „България-1937“.

Тя обобщава най-важните моменти в работата на читалището, приоритети, цели и задачи, които ще спомогнат за развитието, укрепването и модернизиранието му в общодостъпно и желано място за местната общност. Ще

се работи за създаване на условия за превръщането на институцията в културен център, утвърждаващ ценностите на гражданското общество.

Целите заложи в Програма за дейност 2023 г, са съобразени съгласно Чл. 3. (1) и (2) от ЗНЧ и са насочени да задоволяват потребностите на населението на Могилица, свързани със:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в селото.

2. Запазване на обичаите и традициите на района;

3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;

4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;

5. Осигуряване на достъп до информация.

За постигане на целите се планират да се извършват основни дейности, като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеката след извършен ремонт;

2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;

3. Организиране дейността на групите, за инициране и провеждане на празненства, концерти, чествания и иновативни дейности съобразно променената епидемична среда;

4. Събиране и разпространяване на знания за родния край и включване в национални инициативи по програма „Живи човешки съкровища“;

5. Създаване и съхраняване на етнографска колекция съгласно Закона за културното наследство;

2. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩЕТО:

На територията на с. Могилица функционира само Народно читалище „България-1937“. Читалището има изключително значение за укрепване, популяризиране и развитие на българската идентичност, традиционната култура и духовни ценности

2.1. Външната среда осигурява следните възможности:

Културно разнообразие

Сътрудничество с:

- Министерство на културата
- Областна администрация Смолян;
- Община Смолян;
- РЕКИЦ „Читалища“;
- Читалища;
- Граждански сдружения и фондации;
- Сътрудничество на доброволци;
- Участие и работа по проекти, осигуряващи европейско и др. финансиране.

2.2. Кои са силните страни на вътрешната среда:

- Кадрови ресурс с дългогодишен стаж в сферата на читалищната дейност;
- Материална база; Получен финансов ресурс за обновяване и поддръжка на сградния фонд от страна на общината и извършен ремонт и обновяване на сградата;
- Интерес към търсене и развиване на нови форми на читалищна дейност;

2.3. Слаби страни:

- Дейностите се реализират в зависимост от новата епидемична обстановка
- Квалификацията на новоизбрани читалищни ръководства е необходимо условие и решаващ фактор за актуализиране дейностите на читалището.
 - Територии, засегнати от обезлюдяване.
 - спирала на намаляващото и застаряващо население;
 - свиване на селските райони - показател за по-широка структурна криза на културния, икономически и трудов пазар;
 - периферизацията и задълбочаване недостатъци на селските райони.

2.4 Предизвикателства

- Как да работим по-добре с изкуствата и културата, за да посрещнем потребностите на оскъдното население и по-ниските нива на взаимодействие?
- Как да се включат селските възрастни населения в културни и художествени практики?
 - Как да осигурим устойчиви културни разработки за празни сгради и неизползвана инфраструктура?

3. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

- Подпомагане на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за тяхното развитие;
- Създаване на нови условия за развитие и утвърждаване на библиотеката при читалището като център за библиотечно-информационно обслужване на широк кръг потребители;
- Развитие на професионалните умения и повишаване на квалификацията на работещите в културната институция;
- Засилване интереса и краеведската дейност на местната общност към културно минало на родния край. Проучване, на автентични песни и съхранение ;
- Изграждане на реално партньорство с институции за реализиране на цялостната културна политика в гр. Смолян.

4. РЕФЕРЕНТНИ ДОКУМЕНТИ

- Закон за народните читалища;
- Закон за обществените библиотеки;
- Закон за културното наследство;
- Закон за меценатството;
- Закон за закрила и развитие на културата;
- Наредба № 2 на МК, от 01.07.2019 г. Обн. ДВ. бр.54 от 9 Юли 2019г /;
- Общинска програма за развитие на община Смолян;
- Допълнителни субсидирани бройки;
- Документи при Патронаж.
- Общинска програма за развитие на община Смолян.
- Договор към община Смолян № ФСДБ – 21 -09

ОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЛАН-ПРОГРАМАТА

А. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

Като неразделна част от читалището библиотеката активно участва в организирането на културния живот в селото. Библиотечната дейност е една от дейности за читалището като културна институция. Чрез нея то се включват в националната мрежа от библиотеки у нас.

Дейността на библиотеката през 2023 г. ще включва:

1. Актуализиране на библиотечния фонд на читалищната библиотека чрез закупуване на нова литература, абонамент, дарения, кандидатстване с проект пред МК и други организации.
2. Поддържане на обществена библиотека на свободен достъп за библиотечно обслужване на близо 78 читатели.
3. Обновяване на библиотечната дейност и библиотечния фонд с художествена, литература;
4. Организиране презентации на нови литературни творби и автори от местно и национално значение.
5. Провеждане традиционни срещи;
6. Литературни вечери – срещи с творци на словото;
7. Вечери и литературни четения с участието на местни литературни творци и почитатели на словото; Четене от изявени европейски автори
8. Европейски дни на наследството- Европа Директно novihori@gmail.com
9. Експониране на изложби, кътове с литература, витрини и други в обновената база.
10. Организиране на индивидуална и културно-масова дейност с различни целеви групи: (деца, ученици, възрастни); обособяване на тематични кътове по повод празници и годишнини; предоставяне на онлайн информация и представяне на презентации, посветени на значими събития и личности;
11. Повишане квалификацията, на читалищното ръководство, чрез участие в организирани обучения от Регионална библиотека “Николай Вранчев” - Смолян и РЕКИЦ “Читалища”

Б. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО

Съществена част от дейността на читалището е грижата за разширяване и развитие на любителското художествено творчество.

Художественотворческата дейност в читалището **цели** запазване и *развитие на традиционните ценности* на българския народ, съхранение на обичаите и традициите, както и създаване на нови традиции, породени от нуждите на местните общности. Чрез тази дейност, читалището ще работи за привличане на *млади хора* за участие в инициативи на читалищните самодейни колективи. С изявите на читалището ще се работи за развитие и обогатяване на културния

живот в населеното място, за утвърждаване на националното самосъзнание и отчитане и съхранение богатството на местната култура. Чрез тази дейност читалището ще има възможност за популяризиране в общината, областта, страната и чужбина.

Към читалището за творчески сезон 2022/2023 функционират:

1.Образователни дейности:

Кръжоци, клубове, школи по изкуства :

Клуб хоро „Зорница“, Фолклорна група „Родопска зора“, Клуб „Ръкоделие“, Клуб за модерни танци, Танцова формация „Дивите цветя“, Клуб за стари градски песни, Естрадно сатиричен състав;

Клубове по краезнание :

Клуб „Бащино огнище“

Музейни колекции :

- Етнографска изложба „Природата втъкана в родопските носии“;
- Постоянна фото –изложба на дейността на самодейците при НЧ“България- 1937“ от периода 1994 до2016г.;
- Автентични мънистени накити – гривни и гerdани;
- Пана – Символите на Могилица;

2.Любителско творчество (поддържане и изяви на художествени състави);

Фолклорни състави *и формации* :

Театрални състави :

Естрадно сатиричен състав

Танцови състави **и групи /битови/ :**

Клуб хоро „Зорница“, Фолклорна група „Родопска зора“,

Групи за класически и/или модерен балет, съвременни и характерни танци :

Клуб за модерни танци, Танцова формация „Дивите цветя“;

Други :

Клуб „Ръкоделие“, Клуб за стари градски песни,

Предоставяне на безплатен достъп на интернет – да;

3. Организиране на празници, фестивали, събори, изложби, творчески вечери, граждански инициативи, спортни занимания и др. с местно, регионално, национално и международно значение.

4. Поддържане и доказани изяви на художествени състави и създаване на нови; ангажирано участие в *общинските конкурси, празници* и др. прояви.

5. Специално внимание и подкрепа на младите дарования за включването им в местни творчески инициативи със *заинтересовани институции* относно, културното възпитание младите хора и стимулиране на

творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни изкуства, краезнание, литература и др.*през летните месеци.*

6. Събиране на материали за културно-историческото минало и етнографията на Моголища и район;

7. Нематериално културно наследство – съхраняване и предаване на традиционна култура, участие в националната система „Живи човешки съкровища –България”2020.

8. Нови дейности, заложенi в програмата на читалището, в т.ч. работа по проекти, съществено сътрудничество с други културни институции.

- Финансова подкрепа на библиотеките за обновяване на фондовете им по програма „Българските библиотеки – съвременни центрове на четене и информираност” 2023 ;
- Програма „Културно наследство“ в 2 модула - „Културно предприемачество в областта на културното наследство“ и „Съхранение и популяризиране на културно наследство“.

9. Осъвременяване на читалищните дейности чрез обучение на хората от всички възрасти с цел развитие на гражданското общество. Читалището – място за учене през целия живот.

10.Социална политика на читалището, в т.ч. Работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището, етнически малцинства, работа с различни възрастови групи, развитие на доброволчеството (*кратко описание*)- *Читалището има изграден достъп за хора с увреждане. Читалището от години провежда доброволническа дейност в помощ на възрастни и болни.*

В. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1.Планувани заседания на читалищното настоятелство и събрания отчетни/отчетно- изборни/извънредни.

2.Предоставяне на изисквана документация към Регистър на народните читалища в Министерството на културата./ Наредба № 2 от 1 юли 2019 г. за реда за водене на регистъра на народните читалища и на читалищните сдружения.

КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР

Месец	Събитие	Място	Дата
Януари			
1.	„Направи добро, помогни просто ей така” – доброволци към НЧ”България-1937” в помощ на възрастни и болни;	Могилица и район	Януари - Февруари
2.	Ателие: Изработване на кройка от Автентична местна носия с Клуб „Ръкоделие	НЧ”България-1937”	Януари 2023г .
3.	175 г. от рождението на Христо Ботев – български национален герой, революционер, поет и публицист /1848–1876/- изложба;	НЧ”България-1937” библиотечно	06.01.2023г.
4.	„Бели и червени, румени, засмени“ Работилница за изработване на мартенички с Клуб „Ръкоделие”	НЧ”България-1937”	Януари 2023г.
5.	„Миене на ръце“ – разиграване на обичай за „Бабин ден”	НЧ”България-1937”	20.01.2023г. 10:30ч.
Февруари			
1.	„Родени в миналото... Живеете и днес...” – издирване, съхранение и предаване на днешното поколение характерни за района на Могилица рецепти.	НЧ”България-1937”	03.02.2023г. 13:00ч.
2.	„Вино и любов, любов и вино” – беседа за любов и вино	НЧ”България-1937” библиотечно	14.02.2023г. 14:30ч.
3.	Честване 150 год.от обесването на Васил Левски – виртуална изложба;	НЧ”България-1937” библиотечно	17/19.02.2023г. Библиотеката
4.	Ателие „За мама“ - с ДГ „Дъга” с.Могилица	НЧ”България-1937” библиотечно	23.02.2023г. 10:30ч.
5.	„Ден на самодееца” – творческа среща на читалищни самодейци- награждаване на юбиляри;	НЧ”България-1937”	25.02.2023г.
Март			
1.	„ Баба Марта е дошла” •посрещане на Баба Марта ;	НЧ”България-1937” центъра на селото	01.03.2023г. 10:30ч.
2.	Трети март – Национален празник на България – виртуална витрина;	НЧ”България-1937” библиотечно	01.03.2023г.
3.	Честване на 8 март - Международен ден на жената	Могилица	08.03.2022г.
Април			
1.	„Първо априлски шеги“ Вечер в библиотеката с Естрадно-	НЧ”България-1937”	1.04.2023г. 19:00ч.

	сатиричен състав	библиотечно	
2.	Маратон на четенето: <ul style="list-style-type: none"> • „Прочети ми приказка“ – ученици четат на малките деца приказки от Х. С. Андерсен; • Витрина с библиотечни документи; 	НЧ”България-1937” библиотечно	3.04. 2023г. 10:30ч.
3.	Маратон на четенето: <ul style="list-style-type: none"> • „Приказки от стари времена“ представяне френски приказки от Шарл Перо; 	НЧ”България-1937” библиотечно	07.04.2023г. 13:30ч.
4.	„Шарено яйце“ <ul style="list-style-type: none"> • Боядисване на яйца с различни техники от деца и възрастни; • Витрина с библиотечни документи; 	НЧ”България-1937” в двора на читалище	13.04.2023г. 10:30ч.
5.	Маратон на четенето: <ul style="list-style-type: none"> • „Среща“ - среща с местните творци; 	НЧ”България-1937” библиотечно	14.04.2023г. 17:30ч.
Май			
1.	Ден на Храбростта- Поднасяне на венци пред плочата на загиналите могиличани в Отечествената война	с.Могилица	06.05.2023г. 09:00ч.
2.	„Адрелез” - обредно измиване с роса или вода от изворите.	Извор „Лъджата” кв. Бяла река, с.Могилица.	06.05.2023г. 09:30ч.
3.	Национална библиотечна седмица: <ul style="list-style-type: none"> • „От Архива“ – спомени от участия на самодейни състави при НЧ”България-1937” с.Могилица; 	НЧ”България-1937” библиотечно	15/19.05.2023г. 18:00ч.
4.	Национална библиотечна седмица: <ul style="list-style-type: none"> • Представяне на творби от местни творци в страницата ни; 	НЧ”България-1937” библиотечно	15/19.05.2023г.
5.	„Предай,, - общоселски курбан за здраве	Могилица	05.2023г.
Юни			
1.	„Нашата творилница“ – част от Фестивал на Дивите цветя в Родопите: <ul style="list-style-type: none"> • работилница за изработка на пана с естествено обагрени материали. • Боядисване на вълнена прежда с естествени багрила/ билки/ ; • Рисуване ; 	НЧ”България-1937” и района на Могилица	23.06.2023г. от 14:00ч. до 16:00ч.
Юли - Август			
1.	„Родопско здраве“	село Могилица	08.07.2023г.
2.	„Вакация - здравей”	НЧ”България-	07-09.2023г.

	<ul style="list-style-type: none"> • компютърни игри, прожекция на детски филми, волейбол и др. 	1937” и библиотечно	
3.	„Моите любими приказни герои“ - изработване на втора книга;	НЧ”България-1937” библиотечно	07- 08.2023г. Всеки вторник и четвъртък от 14:00ч. до 15:30ч.
Септември			
1.	125 г. от рождението на Димитър Талев – български писател и журналист, автор на тетралогията „Железният светилник“, „Преспанските камбани“, „Илинден“ и „Гласовете ви чувам“ /1898–1966/ - Витрина	НЧ”България-1937” библиотечно	01.09.2023г.
2.	Представяне на втората книга „Моите любими приказни герои“	НЧ”България-1937” библиотечно	04.09.2023г.
3.	Ежегодна Инвентаризация на справочни и краеведски издания на основание Наредба №3 от 18 ноември 2014г.;	НЧ”България-1937” библиотечно	От 18.09 до 07.10.2023г.
Октомври			
1.	10 % Инвентаризация на библиотечния фонд на основание Наредба №3 от 18 ноември 2014г.;	НЧ”България-1937” библиотечно	От 10.10 до 10.11.2023г.
2.	Вечер в библиотеката: Предания и легенди за жинове, караконджори, стопани, самодиви и т.н. от Родопския фолклор. Четене на приказки от български и чужди автори с деца и възрастни. Тематична изложба;	НЧ”България-1937” библиотечно	31.10.2023г. 18:00ч.
Ноември			
1.	Ден на Народните будители- 190 г. от рождението на Добри Попов Войников /22 ноември 1833 г. Шумен, Османска империя/ – български възрожденски учител, драматург, общественик и журналист, музикален и театрален деец. Той е основоположник на българския театър, пръв български режисьор и автор на театрални пиеси. Най-известна сред тях е „Криворазбраната цивилизация“ от 1871г., смятана за най-добрата българска комедия до началото на XX век. /1833–1878/.	НЧ”България-1937” библиотечно	01.11.2023г. 14:30ч.
2.	„Могилница през годината“ – през погледа на естрадно – сатиричен състав;	НЧ”България-1937”	14.11.2023г. 17:00ч.
Декември			
1.	Вечер в библиотеката „Коледна приказка“ – четене на приказки от малки и големи и запознаване с	НЧ”България-1937” библиотечно	15.12.2023г. 18:00ч.

	Коледните традиции.		
2.	<p>„Коледно-новогодишен концерт” – с участието на:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ДГ”Дъга”с.Могилица; • Ученици; • Естрадно - сатиричен състав; • Група за модерни танци; • Фолклорна група „Родопска зора”; • Клуб хоро „Зорница”; 	НЧ”България-1937”	12.2023г. Читалище
3.	Изпращане на старата и посрещане на новата 2023 година	Могилица	31.12.2023г.
Постоянни	Целогодишни		
1.	Изготвяне на къртове с подходяща литература за бележити дати.	НЧ”България-1937” библиотечно	Постоянен
2.	Участие на самодейни състави на общински, регионални и национални мероприятия, събори и др.	НЧ”България-1937”	Постоянен
3.	<p>Клуб хоро „Зорница,”</p> <ul style="list-style-type: none"> • заучаване на нови хора и затвърждаване на досегашните 	НЧ”България-1937”	всяка събота от 18:00ч.
4.	<p>Фолклорна група”Родопска зора”</p> <ul style="list-style-type: none"> • разучаване на стари песни; 	НЧ”България-1937”	всеки четвъртък от 16:00ч.
5.	„ Чиста природа “ –доброволческа инициатива	Двора на НЧ”България-1937” и Ека пътека „Падала“	Постоянен

ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

- Участие в местни, регионални, национални празници и международни фестивали;
- Инициатива от международно и национално значение:
- Участия на работещите в читалищата в обучения за повишаване на квалификацията, работни срещи, дискусии и други форми за развитие на капацитета на служителите:
- Участие в обучения на РЕКИЦ „Читалища”:
Онлайн обучение и практикуми, организирано от РЕКИЦ“Читалища“ на тема: „Новаторски инициативи през 2023- Европейска година на образованието и повишаването на квалификацията“
- нови листи в Национална листа на нематериалното културно наследство
Обучение от Министерство на културата

Въвеждане в Националната представителна листа две нови листи – Национална листа на нематериалното културно наследство, нуждаещо се от спешни мерки за опазване

(Спешна листа) и Национален регистър на програми, проекти и дейности, които най-добре

отразяват принципите и целите на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство (Регистър на добрите практики).

-Фалшивите новини в медийното пространство/обучение от Европа Директно/.

- Инициране на социални дейности с различни възрастови групи , хора с увреждания
- Доброволчески инициативи:/ седмицата на гората- почистване на еко-пътеки и туристически маршрути;
- Подпомагане на населението при бедствени ситуации и др.

ИНДИКАТОРИ ЗА ОЦЕНКА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА:

- брой регистрирани членове, събран членски внос.
- брой читатели;
- брой нови книги и абонамент;
- брой и качество на проведени празненства, концерти, чествания;
- брой организирани групи и постижения;
- брой участия в местни, регионални, национални и международни изяви и конкурси;
- награди от участия в конкурси, фестивали и празници;
- брой кандидатстване и спечелени и финансирани проекти;
- поведени събрания – общи и на настоятелството;
- извършена пререгистрация на читалището в определения от ЗНЧ срок.
- общ бюджет на читалището за предходната година.

19600лв. – 2022г. - 1 ; ½;

ФИНАНСИРАНЕ

- Субсидия от държавния бюджет за делегирани от държавата дейности съгласно чл.23 (1);
- Субсидия за дейност от Община Смолян съгласно чл.26а (3) от Закон за Народните Читалища;
- Собствени средства от регламентирана стопанска дейност и членски внос;
- Финансиране от спечелени проекти;
- Дарения;
- Управленски инициативи.

СРОК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧЕТ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на Програмата е в рамките на бюджетната 2023 година; Съгласно чл. 26а, ал. 4 от Закона за народните читалища Председателят на читалището представя в срок до 31.03.2023 г. пред Кмета на Община Смолян и

Общинския съвет доклад за осъществените дейности в изпълнение на Програмата и за изразходваните от бюджета средства през 2023 г.
При отчитане на дейностите в изпълнение на Програмата ще бъдат отчетени и индикаторите за оценка на изпълнението.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Настоящата едногодишна програма за развитие на Читалище „България-1937“ е вариант и процес във времето, един от начините, който ще се търси в бъдеще, за да стимулира развитието на общността.

Забележка: Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в плановете за работа през предстоящата 2023 година. Промени по програмата се съгласуват с читалищното настоятелство и се представят в Община Смолян.

Изготвил: Захаринка Узунова
Председател на НЧ “България-1937” с. Могилица